

Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасы
«Арқалық қаласы білім бөлімінің А.Құнанбаев атындағы мектеп -гимназиясы» КММ

Аз қамтылған отбасылар қатарындағы оқушыларды тегін ыстық тамақпен қамтамасыз ету.

Мектепте болған кезде балалардың ыстық тамақтануы олардың денсаулығы мен тиімді оқу қабілетін сақтаудың маңызды шарттарының бірі болып табылады. Толық, теңдестірілген тамақтану-бұл баланың денесінің қалыпты жұмыс істеуінің маңызды шарты, әсіресе өсу мен даму кезеңінде. Бала 7 жастан 18 жасқа дейінгі жас кезеңін мектепте өткізеді, дәл осы уақытта ақыл-ой мен физикалық белсенділіктің жоғарылауымен бірге дененің ең қарқынды соматикалық өсуі байқалады. Мектеп асханасында тамақтануды ұтымды ұйымдастыру өскелең ұрпақтың денсаулығын дұрыс қалыптастыруға ықпал етеді. Толыққанды және теңгерімді тамақтану аурулардың алдын алуға, балалар мен жасөспірімдердің жұмысқа қабілеттілігі мен үлгерімін, физикалық және ақыл-ой дамуын арттыруға ықпал етеді, олардың қазіргі өмірге бейімделуіне жағдай жасайды.

Мектеп кезеңі метаболизм процестерінің қарқындылығымен, өсу қарқыны, дене салмағының жоғарылауы, әр түрлі органдар мен жүйелердің – өкпе, жүрек - тамыр, ас қорыту, иммундық жүйенің одан әрі қалыптасуымен сипатталады.

Бұл жаста балалар мен жасөспірімдердің дұрыс тамақтануы олардың болашақта толық дамуы мен денсаулығын нығайтуды қамтамасыз етеді. Балалардың мектепте болған кезінде ыстық тамақтануы олардың денсаулығын сақтаудың және тиімді оқу қабілетінің маңызды шарттарының бірі болып табылады.

Тамақтану буфетте шикізатпен жұмыс істейтін мектеп асханасында ұйымдастырылады. Оқушылар саны 90-нан асатын асхана қарастырылған. Асханда қолданыстағы Санитарлық ережелердің талаптарына сәйкес жабдықтар мен үй-жайлар жиынтығы бар.

Жалпы білім беретін мектептердегі оқушылардың үш жас тобын (7-10 жас, 11-14 жас және 15-18 жас) тамақтандыруды ұйымдастыру үшін оқушылардың тамақтану рационы бойынша бірыңғай стандарттар "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы" Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 18 қыркүйектегі

Кодексінің 144-бабының 6-тармағына сәйкес әзірленеді. Мектеп оқушыларының толыққанды ыстық тамақтануын ұйымдастыру күрделі міндет болып табылады, оның қажетті буындарының бірі-балалар мен жасөспірімдерге барлық қажетті қоректік заттармен сәйкес келетін ас мәзірі жасалынады. Маусымдық (жаз-күз, қыс-көктем) ескере отырып, мектептегі ыстық астың төрт апталық мәзірін әзірлейді. Мәзірді әзірлеу кезінде білім алушылардың мектепте болу ұзақтығы, олардың жас санаттары, тамақтану рационына витаминді-минералды кешенмен байытылған тамақ өнімдерін енгізу қажеттілігі көзделген.

Күн сайын көрнекі жерде, дұрыс тамақтану бұрышының жанында ата-аналар бүгін баланың не жегенін білуі үшін мәзір ілінеді. Мәзір-бұл оқушылар мен ата-аналарға арналған ақпарат, сондай-ақ асхана жұмысының бағдарламасы.

Балалардың тегін тамақтануына тамақтандыруды ұйымдастыруға арналған екі апталық мәзір жайма (қыс-көктем)

Күні	Калория ккал	Тағамдық заттар				
		ақуыз, г	майлылығы, г	көмірсулар, г	Кальций, мг	Вит.С, мг
1	664	27.25	22.8	86.2	287.8	4.748
2	746.75	18.625	15.525	130.825	98.56	0.178
3	863.51	31.02	26.38	123.42	83.34	3.698
4	514.3	18.55	6.975	92.4	108.96	55.348
5	541.3	18.5	16.2	79.82	103.12	16.158
6	216.25	61.45	5.775	40.9	43.96	27.3
7	632.3	14.84	9.7	119.6	51.2	27.978
8	400.6	19.6	11.2	72.63	70.48	28.068
9	541.3	18.5	16.2	79.82	103.12	16.158
10	385.8	16.1	8.3	63.2	23	0.048
11	753	24.4	25.83	100.2	309.9	2.548

12	431.25	12.525	9.825	62.925	70.88	0.078
Барлығы:						154,24

Балалардың тегін тамақтануы (жаз-күз)

Күні	Калория ккал	Тағамдық заттар				
		ақуыз, г	майлылығы г,	көмірсулар, г	Кальций, мг	Вит.С, мг
1	216.25	65.45	5.775	40.9	43.96	27.3
2	863.51	31.02	26.38	123.42	83.34	3.698
3	514.25	18.55	6.975	92.4	108.96	55.348
4	664	27.25	16.2	86.2	287.8	4.748
5	746.75	18.625	5.775	130.825	98.56	0.178
6	632.3	14.84	9.7	119.6	51.2	27.978
7	400.6	19.6	11.2	72.63	70.48	28.068
8	541.3	18.5	16.2	79.82	103.12	16.158
9	385.8	16.1	8.3	63.2	23	0.048
10	753	24.4	25.83	100.2	309.9	2.548
11	431.25	12.525	9.825	62.925	70.88	0.078
12	362.9	6.9	7.1	67.1	26.78	27.92
Барлығы:						194,07

Директор перспективалы мәзірге сәйкес күн сайын асханада орналастырылған алдағы күнге арналған мәзірді бекітеді. Азық-түлік жеткізушісінде дайындау технологиясын сақтау және дайын тағамдардың калориясына сәйкес келетін технологиялық карталар бар. Технологиялық карталарда өнімдердің орналасуы, тағамдардың шығуы, әр тағамның құрамы және оның тағамдық құндылығы (ақуыздардың, майлардың, көмірсулардың, дәрумендердің мөлшері) және әр тағамның (аспаздық өнімнің) энергетикалық құндылығы (құнарлылығы) және әр тағамның жиынтығы туралы толық ақпарат көрсетіледі.

Білім алушылардың жас ерекшеліктерімен және мезгілдік ерекшеліктерді ескере отырып, бірыңғай перспективалық ас мәзірі Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 5 тамызындағы №ҚР ДСМ-76 "Білім беру объектілеріне қойылатын санитариялық - эпидемиологиялық талаптар" бұйрығына сәйкес жасалынды.

Мектеп -гимназия әкімшілігі білім алушыларды тиімді тамақтандыруды қамтамасыз етуге, дұрыс тамақтанудың санитариялық - гигиеналық негіздері мен принциптерін қамтамасыз етуге, білім алушылардың ата-аналарымен консультациялық және түсіндіру жұмыстарын жүргізуге бағытталған ұйымдастырушылық-басқарушылық шешімдер қабылдауды қамтамасыз етеді.

Білім алушыларын тамақтандыру 68 орындық асханада және бекітілген мәзірге сәйкес жүзеге асырылады. Білім алушылар үшін дайындалатын тағамдар мен аспаздық өнімдер, оның ішінде тамақтануда, оларды жеткізу жағдайларында пайдаланылатын шикізат пен тамақ өнімдері, өндіріс технологиясы нормативтердің талаптарына жауап береді.

Оқушылардың тамақтану режимін мектеп-гимназия директоры бекітті. Тамақтану сағаттары белгіленген санитарлық нормаларға сәйкес белгіленеді. Оқу күні режимінде тамақтануға ұзақтығы 15 минуттан екі үзіліс қарастырылған. Тамақ беруші құжаттарды қоса бере отырып, білім алушылар үшін пайдаланылатын тамақ өнімдерінің тізбесі туралы есепті ай сайын ұсынады

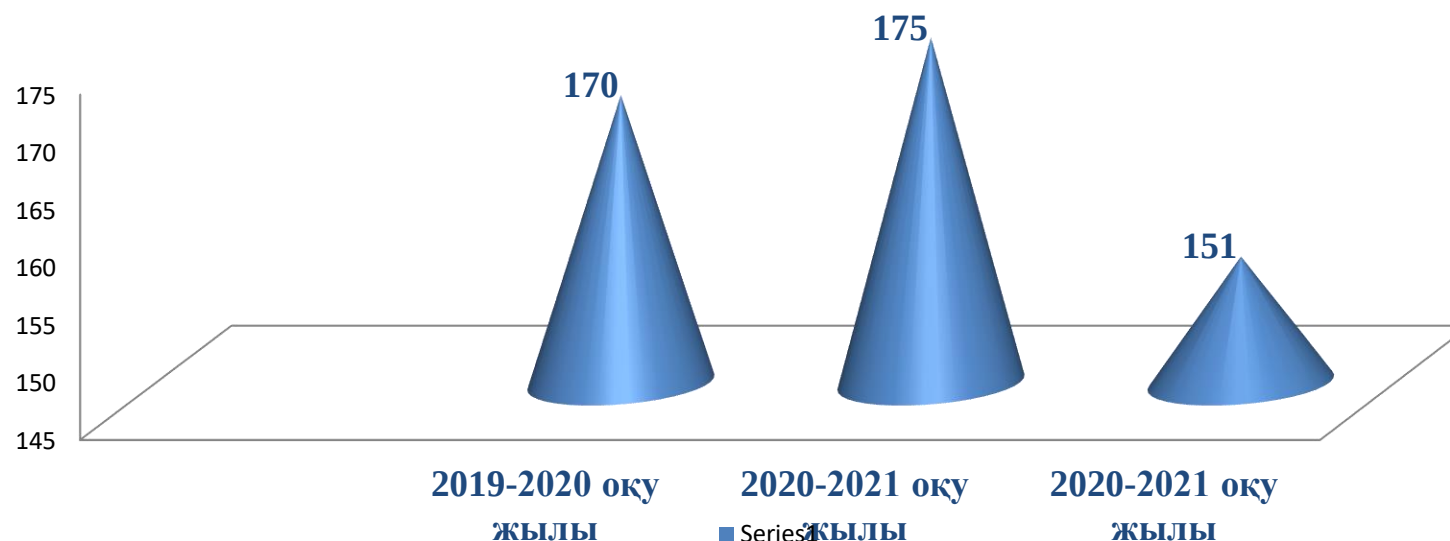

Жалпы бақылау үшін мектеп-гимназиясында тамақтандыруды ұйымдастыру бойынша мониторингтік және бракераж комиссиясы жұмыс істейді. Комиссияны мектеп директоры басқарады, оған тәрбие ісі жөніндегі орынбасары, мектептің медбикесі, әлеуметтік педагогтар және қамқоршы кеңесінің төрайымы кіреді. Олар ай сайын тағамдардың органолептикалық бағалауды жүргізеді, ас үй жабдықтарының талаптарға сай болуын, тамақ дайындау процесі мен сақтау режимін тексеру жұмыстарын жүргізеді. Медбике бракераж журналында күнделікті сынамаларды алып отырады.

Тегін ыстық тамақпен қамтылған балалардың үш жылдық мониторингі

Тегін тамақтандырумен қамтылған балалар санаты	2019-2020	2020-2021	2021-2022

Оқушылар саны	170	175	151
---------------	-----	-----	-----

2018-2019 оқу жылында барлығы 150 оқушы тегін ыстық тамақпен қамтылды, аз қамтылған отбасылардан шыққан балалар-148, ОБПР-2.

2019-2020 оқу жылына тегін ыстық тамақпен қамтылған балалар саны 18 % құрайды және бұл көрсеткіш мектеп-гимназияда оқитын аз қамтылған отбасылардан шыққан балалар санына байланысты -170 бала. Барлығы 170 оқушы тегін ыстық тамақпен қамтылды, аз қамтылған отбасылардан шыққан балалар-168, ОБПР-2.

2020-2021 оқу жылы карантинге байланысты онлайн форматта оқытылғандықтан тұрмысы төмен, аз қамтылған, көпбалалы отбасы балаларына «Жалпыға міндетті оқу қорынан» қарастырылған қаржыға құрғақ азық-түлікті 149 оқушыға тарату стандартқа сәйкес ұйымдастырылды.

2021 жылдың сәуір айынан бастап офлайн форматына аусуына байланысты IV тоқсанда оқушыларға тегін ыстық тамақпен қамтылды. Балалар саны 18,7 % құрайды және бұл көрсеткіш мектеп-гимназияда оқитын аз қамтылған отбасылардан шыққан балалар санына байланысты -175 бала. Мектеп-гимназиясының оқушылар саны жылдан-жылға көбейуіне байланысты, осы оқу жылында аз қамтылған отбасылар қатарынан тегін ыстық тамақпен қамтылған оқушылар саны көбейіп барлығы 175 оқушы тегін ыстық тамақпен қамтылды, аз қамтылған отбасылардан шыққан балалар-173, ОБПР-2.

Мектеп-гимназияда 2021-2022 оқу жылына тегін ыстық тамақпен қамтылған балалар саны 17,2% құрайды және бұл көрсеткіш мектеп-гимназияда оқитын аз қамтылған отбасылардан шыққан балалар санына байланысты - 151 бала.